

Wijziging van de artikelen 50 en 338 van het Burgerlijk
Wetboek en invoeging van een nieuw artikel 51a

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 7

Algemeen

In het kader der herzieningen van zeer beperkte omvang, bedoeld in de aanhef van de Memorie van Toelichting op het wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 356 van het Wetboek van Koophandel en 1947 van het Burgerlijk Wetboek, dat thans onder no. 3716 aanhangig is, wordt bij het onderhavige ontwerp van wet voorgesteld enkele wijzigingen aan te brengen in het Burgerlijk Wetboek.

Toelichting op het artikel

A. Artikel 50, lid 2 B.W., bevat bepalingen, stammend uit een tijd, waarin gebrekkige verbindingen de daar voorgeschreven tweevoudige registratie noodzakelijk maakten. De moderne verkeersmiddelen hebben deze bepalingen, welke overigens slechts geschreven konden zijn voor in Nederland fungerende ambtenaren van de burgerlijke stand (H.R., 14 Februari 1947, N.J. 1947, no. 228), overbodig gemaakt.

Ter vermijding van onnodige administratieve arbeid, wordt derhalve voorgesteld om art. 50 lid 2 te doen vervallen.

B. De Hoge Raad besliste op 31 December 1951 (N.J. 1952, no 78), „dat artikel 50, eerste lid B.W. de ambtenaar van de burgerlijke stand slechts bevoegd maakt tot het opmaken van een akte terzake van een overlijden, hetwelk in zijn gemeente heeft plaats gehad, en mitsdien niet voldoende is dat iemand in de gemeente is overleden bevonden”. Dit stelsel levert in de praktijk bezwaren op. Het komt bijvoorbeeld voor, dat van een aangespoeld of uit zee aangebracht lijk de identiteit genoegzaam kan worden vastgesteld, doch dat niettemin geen overlijdens-akte wordt opgemaakt omdat o.a. plaats of tijdstip van overlijden niet bekend zijn.

De ondergetekende meent dat in deze leemte dient te worden voorzien. De tekst van het onder B voorgestelde ondervangt de gerezen bezwaren. Het artikel introduceert de zogenaamde akte van lijkvinding, welke blijkens de bewoordingen van het eerste lid van het artikel wordt aangemerkt als een overlijdens-akte. Zodanige akte zal slechts mogen worden opgemaakt, in-

dien plaats, dag of uur van overlijden niet voldoende vaststaan. Indien zulks wel het geval is zal een gewone akte betreffende het overlijden in de registers moeten worden ingeschreven (Hof Arnhem, 29 Mei 1952, N.J. 1952, no. 619).

De aangifte dient niet te worden overgelaten aan de vinder van het lijk.

Het verdient de voorkeur het doen van aangifte op te dragen aan de Officier van Justitie, die desnodig terzake door de politie kan doen rechercheren en de hulp van buitenlandse autoriteiten kan inroepen.

Blijkens het laatste lid van het nieuw voorgesteld artikel 51a zal aanvulling van de akte met plaats, dag of uur van overlijden kunnen geschieden, indien die gegevens later voldoende zouden komen vast te staan. Alsdan is artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing, en daardoor ook de artikelen 71—73 en het die artikelen aanvullend K.B. van 19 November 1945 (Stb. F 281).

C. Onder vigueur van artikel 339 oud B.W. was het gebruik, dat de ambtenaren van de burgerlijke stand in de akte van erkenning door de vader de vermelding opnamen, dat deze erkenning met toestemming van de moeder geschiedde. Ten bewijze van die toestemming lieten zij de moeder de akte mede-ondertekenen. De vraag is gerezen of deze praktijk steunde op de wet, met name of zij niet in strijd was met het bepaalde in artikel 17 B.W. In de wet valt niet te lezen, dat de ambtenaar van de burgerlijke stand bevoegd is de toestemming van de moeder tot de erkenning in een akte op te nemen.

Algemeen is men thans van oordeel, dat onder de huidige tekst de toestemming van de moeder niet meer mag worden gerelateerd. De ambtenaar pleegt zich van die toestemming te overtuigen door overlegging te vorderen van een onderhandse akte, waaruit van die toestemming blijkt; die akte wordt aan het register gehecht. Deze handelswijze is omslachtig. Het lijkt daarom gewenst terugkeer tot de vroegere praktijk mogelijk te maken.

De Minister van Justitie,
L. A. DONKER.